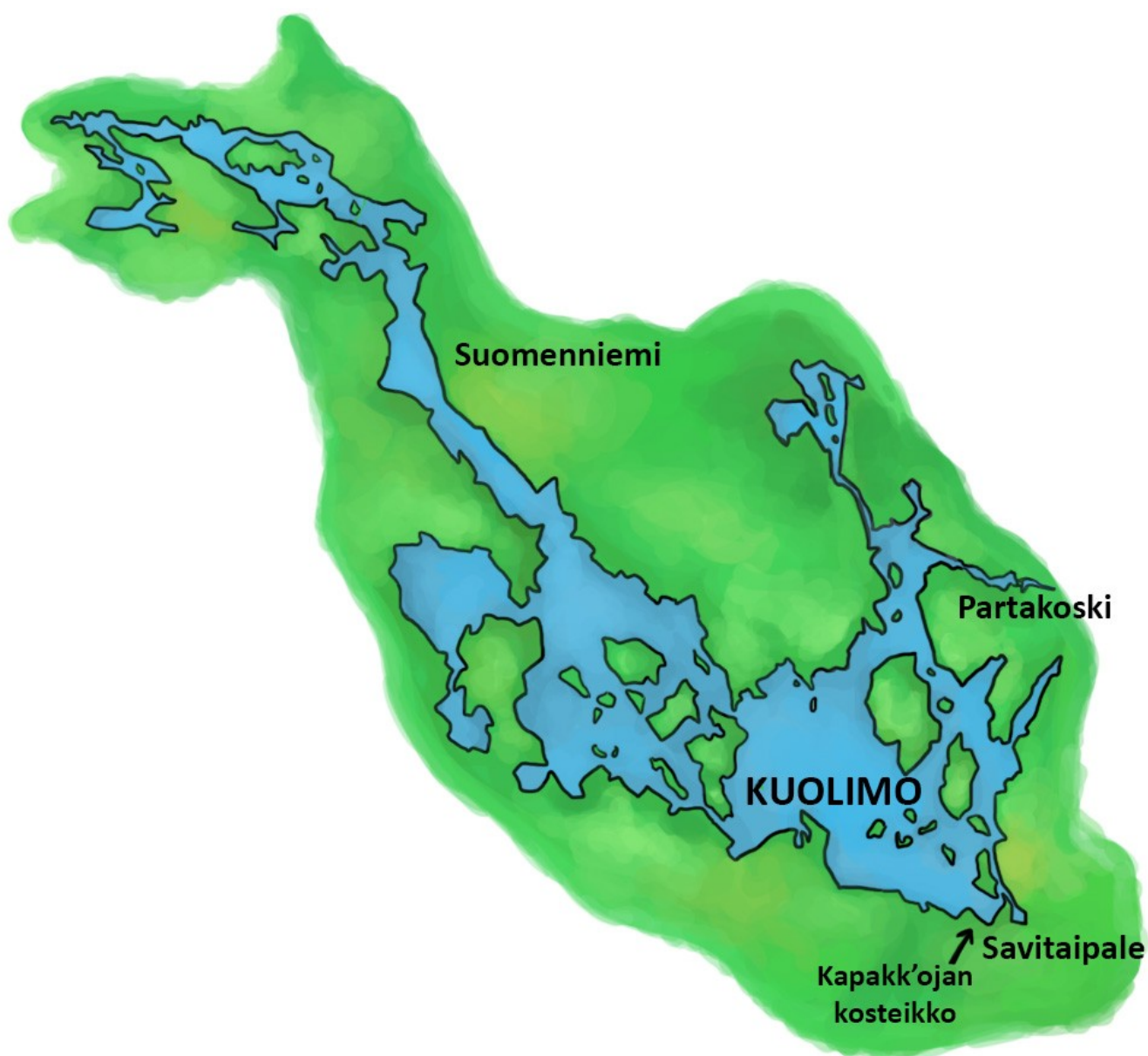

NÄE PINTAA SYVEMMÄLLE

Opas Kuolimon järviolueen vesiensuojeluun

Kuvaus Kuolimosta:

Kuolimo on Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon maakunnissa Savitaipaleen kunnan ja Mikkelin Suomenniemen alueella sijaitseva järvi joka syntyi n. 4000 vuotta sitten kun Vuoksi puhkesi ja Saimaan pinta laski äkisti n. 2,5m. Kuolimo on karu ja lähdepohjainen järvi, joka tunnetaan puhtaasta vedestään. Järven pinta-ala on 79,1 km² ja keskisyvyys 9,8 metriä. Kuolimon syvin kohta on 41,4 metriä. Kuolimossa elää luonnontilainen ja erittäin uhanalainen järvilohiin kuuluva isonieriäkanta jonka säilymisen elinehtona on veden riittävä puhtaus ja kirkkaus.

Kuolimon vedenlaatu on vielä tällä hetkellä hyvä, vaikka siinä esiintyykin jo paikoittain verkkojen limoittumista ja veden tummentumista. Kuolimo on hajakuormitteinen vesistö, jonka kuormittajia ovat muun muassa maa- ja metsätalous, haja-asutus, taajamien hulevedet sekä kunnallistekniset vesipäästöt. Valuma-alueen valumavedet ovat suurin lähdepohjaista Kuolimoa kuormittava tekijä. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksella Kuolimon tila on viimeisen 20 vuoden aikana silminnähden heikentynyt. Ongelmien ennaltaehkäisy onkin tärkeää aloittaa nyt, kun järven tila on vielä hyvä. Pintavalumavesien suorja päästöjä vähentämällä, sekä valumavesiä ohjaamalla voidaan kuormitusta vähentää ja järven tila palauttaa mahdollisimman hyvälle tasolle.

Vesistönsuojelutalkoot

Vesistöjen kunto koskettaa meitä kaikkia. Puhtaissa vesissä on hyvä harrastaa monipuolisesti ja Kuolimo onkin virkistyskohteena sekä kalastus- ja matkailukäytössä korvaamaton. Puhdas järvi avaa paljon mahdollisuuksia virkistymiseen ja harrastustoimintaan. Kun vesistö on hyvässä kunnossa, on se ihanteellinen ympäristö uimiselle, kalastukselle, veneilylle, melonnalle ja monille muille aktiviteeteille. Kuolimo lukuisine mahdollisuuksineen ja retkeilyreitteineen on meidän kaikkien yhteisessä käytössä. Pidetään siis huoli siitä, että järvi pysyy puhtaana ja antoisana myös tuleville sukupolville!

Jokainen meistä voi vaikuttaa vesistöjen tilaan omien henkilökohtaisten valintojensa kautta. Yhteinen tavoitteemme onkin pysäyttää Kuolimon veden tummuminen ja nuhraantuminen. Tässä oppaassa annetaan ohjeita omatoimiseen ympäristönsuojeluun. Kaikkia tottumuksia ja tapoja ei tarvitse muuttaa, mutta vaihtamalla muutamaakin toimintatamalliasi osallistut meidän kaikkien kannalta erittäin arvokkaiisiin talkoisiin. Vesistöjen ja ympäristön kunnosta huolehtiminen on meidän kaikkien yhteinen vastuu.

Jätevedet

Jokainen meistä tarvitsee arkipäivän askareissa huomattavan määrän vettä. Siivotessa, peseytyessä, pyykin- ja astianpesun yhteydessä, ruoan valmistuksessa sekä lukuisissa muissa toiminnoissa syntyy jätevettä, jonka laatuun voimme vaikuttaa arkisilla valinnoillamme. Yksityishenkilöiden jätevedet ovat suuri tekijä vesistöjen ravinnekuormituksessa.

Mitä voimme tehdä?

Käytetään mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavia pesuaineita ja suositaan tuotteita jotka eivät sisällä fosfaattia. Käytetään kunnan yleisiä ja ilmaisia matonpesupaikkoja, joiden jätevedet johdetaan kunnallisen vedenkäsittelyn puhdistettavaksi, säästämme näin satoja ellei tuhansia litroja pesuainetta joutumasta suoraan, sellaisenaan vesistöömme.

Käytetään vettä säästeliäästi. Suihkun voi sulkea saippuoimisen ajaksi ja uusimmista WC-istuimista löytyy painike erikseen pienelle ja isolle tarpeelle.

Imeytetään sadevedet omalla tontilla. Huolehditaan siitä, että pihapiirissä on tarpeeksi nurmi- tai hiekka-alueita, joihin hulevedet pääsevät helposti imeytymään. Lisäksi sadevesiä voidaan kerätä erillisiin astioihin, joista niitä voidaan hyödyntää esimerkiksi kasvien kastelussa.

Auton peseminen olisi suotavaa suorittaa hyvän matkan päässä rannasta ja mieluiten tilassa, josta pesuvedet johdetaan käsiteltäväksi.

Vältetään kesämökkien pesuvesien valumista suoraan vesistöön. Ohjataan pesuvedet maahan suodattumaan.

Huolehditaan siitä, että omat jätevesijärjestelmämme ovat lainmukaiset sekä toimivat ja mahdolliset lietekaivot tyhjennetään säännöllisesti.

Rakennetaan ulkokäymälät riittävän kauas rannasta ja pidetään huolta siitä, että jäte imeytetään kuivikkeeseen. Suositaan loma-asunnoissa kompostikäymälöitä.

Kierrättäminen ja jätteet

Kierrättäminen on viime vuosina noussut kansan suosioon ja se onkin erittäin yksinkertainen tapa pienillä toimilla vaikuttaa omaan ympäristökuormitukseen. Maaseudulla jätteenkeräyspisteitä on harvakseltaan, mutta jätteiden lajittelu kotona ja toimittaminen jätepiesteeseen kauppareissun yhteydessä käy suhteellisen vaivattomasti.

Mitä voimme tehdä?

Ei heitetä jätteitä veteen tai haudata niitä maahan.

Suositaan kierrätettäviä materiaaleja.

Suositaan ostosreissuilla kierrätettävistä materiaaleista valmistettuja ostoskasseja, kaupasta saatavien ympäristöä kuormittavien muovikassien sijaan. Näin säästämme myös kukkaroa.

Jätteiden lajittelu voi joskus tuntua haastavalta. Tähän tarkoitukseen löytyy useita oppaita, joista voi tarkistaa ohjeet jätteiden lajitteluun. Eritellään ongelmajäte, lasi, metalli, kartonki ja muut tuotteet niille tarkoitettuihin keräysastioihin.

Eritellään seka- ja biojäte. Oma komposti on hyvä olla käytössä, sillä kompostin tuottaman mullan voi hyötykäyttää vaikkapa omalla kasvimaalla.

Rannanhoito ja kalastaminen

Kun vesistöön pääsee runsaasti ravinteita, on yksi merkki rehevöitymisestä kasvillisuuden lisääntyminen. Ruovikko toimii myös ravinteita pidättävänä puskurina, joten vesikasvien niittoa tulisi harkita aina tilannekohtaisesti. Toinen selkeä merkki vesistön korkeasta ravinnepitoisuudesta on särki, lahna - ja ahvenkalojen määrän kasvu.

Mitä voimme tehdä?

Niitetään liian tiheäksi kasvanutta rannan vesikasvikasvustoa. Muistetaan, että laajamittaisista rantaniitoista tulee tehdä vesirakennusilmoitus kunnan ympäristötoimeen. Lisäksi tällaiset laajemmat niitot olisi hyvä suorittaa lintujen pesimäkauden ulkopuolella.

Ei jätetä niitettyä kasvillisuutta järveen vaan siirretään ne maalle riittävän etäälle rannasta.

Ei poisteta kasvillisuutta ojien suista tai aivan rannan tuntumasta, sillä ne sitovat ravinteita.

Vältetään rantojen ruoppaamista, tällöin pohjaan painuneet ravinteet ja raskasmetallit eivät pääse uudelleen kiertoon vesistössä.

Muistetaan, että roskakalaa ei ole. Särki, lahna - ja ahvenkalojen kalastaminen on erittäin tärkeää vesistön eliötasapainon kannalta.

Retkeily

Kuolimo ja sen ympäristö avaa lukemattomat määrät retkeilymahdollisuuksia. Luonnossa liikkujalla on kuitenkin myös velvollisuuksia, jotka on syytä huomioida

Mitä voimme tehdä?

Muistetaan aina siivota jälkemme - ei jätetä roskaa luontoon!

Ei heitetä järveen roskaa tai pesuvesiä.

Huomioidaan, että tulisijassa saa polttaa ainoastaan paperia, pahvia ja poltettavaksi luokiteltua muovia.

Ohjataan veneissä syntyvät jätevedet umpisäiliöihin.

Pro Kuolimo.

Pro Kuolimo ry aloitti toimintansa vuonna 2011. Yhdistyksen tarkoitus on edistää vesistönsuojelua ja muuta luonnonsuojelua sekä maisemanhoitoa Kuolimo – järvellä. Yhdistyksen tavoitteena on verkostoitua suojelutyötä edistävien tahojen kanssa ja laajentua koko Kuolimon järviolueen laajuiseksi kansanliikkeeksi. Tavoitteemme on myös sitouttaa vakituiset kuntalaiset ja loma-asukkaat vesistönsuojeluun, yhdessä saamme aikaan enemmän järviolueellamme asustaa kaikkiaan n. yli 7000 ihmistä / vaikuttajaa.

Toivotamme kaikki vesistönsuojelusta kiinnostuneet tervetulleeksi mukaan toimintaamme. Lisätietoa yhdistyksestämme löydät Pro Kuolimon Facebookista sekä kotisivuiltamme osoitteesta www.prokuolimo.fi.

Lisätietoa vesisensuojelusta:

Savitaipaleen kunta, ympäristötarkastaja	p. 040 1586 542 www.savitaipale.fi
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi	p. (05) 6161 www.lappeenranta.fi
Ympäristönsuojelusihteeri (Savitaipale)	p. (05) 6140 308
Pro Kuolimo ry vesistönsuojelu	www.prokuolimo.fi
Mikkelin seudun ympäristöpalvelut	p. 015 194 4700 www.mikkeli.fi
Kaakkois -Suomen ELY-keskus	p. 0295 029 000 www.ely-keskus.fi
Etelä-Savon ELY-keskus	p. 029 502 4000 www.ely-keskus.fi

Kuvitus: Hilma Jurvanen

Etu- ja takakannen kuvat: Tiia Velin

Kapakojan hulevesikosteikko

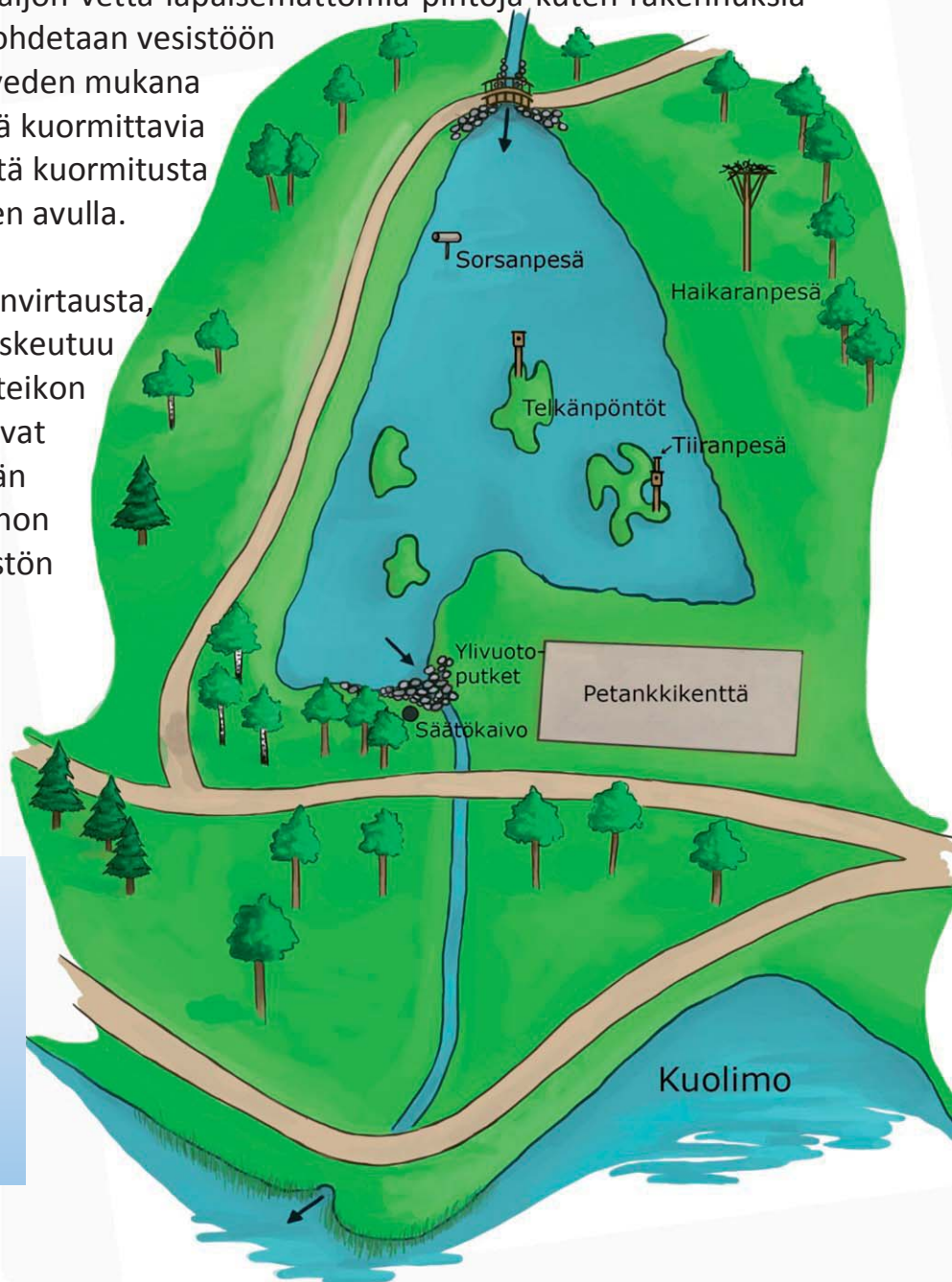
vähentää Savitaipaleen kirkonkylän hulevesien aiheuttamaa kuormitusta Kuolimoon.

Kirkonkylän taajamassa on paljon vettä läpäisemättömiä pintoja kuten rakennuksia ja asfalttia, joilta sadevedet johdetaan vesistöön tulvien ehkäisemiseksi. Sadeveden mukana Kuolimoon kulkeutuu vesistöä kuormittavia kiintoainesta ja ravinteita. Tätä kuormitusta voidaan vähentää kosteikkojen avulla.

Kosteikoilla hidastetaan vedenvirtausta, jolloin kuormittavia aineita laskeutuu kosteikon pohjalle. Myös kosteikon kasvillisuus ja pieneliöstö sitovat epäpuhtauksia vedestä. Tämän lisäksi kosteikot lisäävät luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön viihtyvyyttä.

Kapakojan kosteikon

valuma-alue	300 ha
pinta-ala	3000 m ²
vesitilavuus	2500 m ³
keskiylivirtaama	350 l/s
viipymä	2 tuntia

Kapakojan hulevesikosteikon on rakentanut Savitaipaleen kunta syksyllä 2015. Kosteikon suunnittelua ja rakentamista ovat tukeneet Pro Kuolimo ry, PISA+ hanke/ Lappeenrannan seudun ympäristötoimi ja Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

puhtaan veden puolesta
Pro Kuolimo ry

**ETELÄ-
KARJALA**